

Про підсумки економічного і соціального розвитку за січень-вересень 2019 року

Протягом січня-вересня 2019 року райдержадміністрацією спільно з органами місцевого самоврядування вживалися необхідні заходи щодо забезпечення комплексного розвитку району, належного життєвого рівня населення та стабільної суспільно-політичної ситуації в районі. З метою вирішення актуальних питань життєдіяльності району особлива увага приділялась виконанню завдань і заходів Програми економічного та соціального розвитку Великоберезнянського району на 2019 рік.

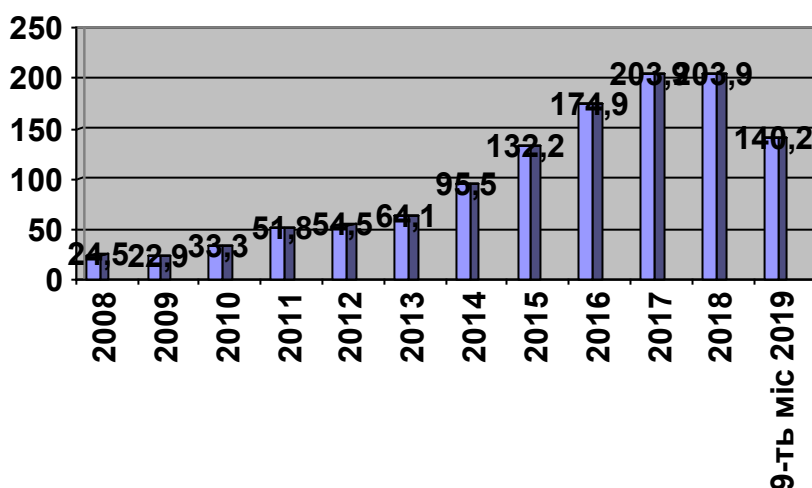
Промисловість.

Стан промисловості є актуальним питанням сьогодення, оскільки цей сектор відіграє ключову роль в економіці району. В реальному секторі економіки продовжують відбуватися соціально-економічні перетворення, продовжує зміцнюватися багатоукладна економіка на основі розвитку різних форм власності, форм організації виробництва і ринкових відносин, удосконалюється система управління. Структура виробництва продукції в районі в основному залишається незмінною. Провідними галузями економічної діяльності району є лісова, деревообробна та легка промисловість. За 9-ть місяців 2019 року підприємствами основного кола реалізовано продукції в сумі 140,2 млн. грн., що складає 76,3 % до відповідного періоду 2018 року. Питома вага підприємств лісової та деревообробної галузі у загальному обсязі реалізованої продукції складає 73,8 %.

Середня заробітна плата на промислових підприємствах району за 9-ть місяців 2019 року склала 6815 грн. Заборгованості по заробітній платі за станом на 01.10.2019 року не має.

Обсяги реалізованої промислової продукції у діючих цінах

(тис. грн.)

Аграрний сектор.

За розрахунками чисельність поголів'я худоби та птиці у господарствах всіх категорій району характеризується наступними показниками:

- поголів'я ВРХ станом на 01.10.19 року становило 5915 гол., що в порівнянні з відповідним періодом 2018 року становить 100 %;
- поголів'я корів станом на 01.10.19 року становило 4287 голів, що в порівнянні з відповідним періодом 2018 року становить 101,6 %;
- поголів'я свиней станом на 01.10.19 року становило 4823 голови, що в порівнянні з відповідним періодом 2018 року становить 99,8%;
- поголів'я птиці станом на 01.10.19 року становило 54,5 тис. голів, що в порівнянні з відповідним періодом 2018 року становить 100,0 %.

За 9 місяців 2019 року всіма категоріями господарств району вироблено м'яса 1155 тонн, що в порівнянні з відповідним періодом 2018 року становить 97,6 %, молока – 10880 тонн, що в порівнянні з відповідним періодом минулого року становить 98,0 %. Виробництво яєць становить 4003,1 тис. штук, що в порівнянні з відповідним періодом минулого року складає 102,3%.

Райдержадміністрацією особлива увага приділяється виконанню органами місцевого самоврядування пункту 9 Порядку використання коштів, передбачених у Державному бюджеті для підтримки тваринництва, щодо нарахування та виплати спеціальної бюджетної дотації за вирощування молодняка великої рогатої худоби, які народилися в господарствах фізичних осіб, а також набуті шляхом його переміщення від інших власників.

Дотація за молодняк, який народився в господарствах фізичних осіб, надається за кожні чотири місяці його утримання наростаючим підсумком з урахуванням віку молодняка у розмірі:

у період утримання молодняка віком від 1 до 5 місяців – 300 грн. за голову;

у період утримання молодняка віком від 5 до 9 місяців – 700 грн. за голову;

у період утримання молодняка віком від 9 до 13 місяців – 1500 грн. за голову.

Подано документи в обласну державну адміністрацію селищною та сільськими радами на отримання дотації за утримання ідентифікованого та зареєстрованого в установленому порядку молодняка великої рогатої худоби в кількості 703 голів молодняка ВРХ на суму 1009,3 тис. грн. та організовано здачу документів всіма сільськими, селищною радами в департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації.

№ з/п	Сільські та селищна ради	Кількість молодняка ВРХ, голів	Сума нарахованої дотації, грн.
1	Буківцівська	-	
2	Чорногорівська	18	32000
3	Смереківська	10	11700
4	Малоберезнянська	18	18300
5	Р.Пастільська	39	43700
6	Забрідська	13	21000
7	Стричавська	18	16800
8	Солянська	7	13400
9	Костринська	17	24300
0.	1 Вишківська	59	100100
1.	1 Лютянська	125	255200
2.	1 Загорбська	37	46000
3.	1 Стужицька	85	96500
4.	1 Ставненська	51	50900
5.	1 Лубнянська	13	13600
6.	1 Волосянківська	97	134500
7.	1 В.Бистрянська	18	32000
8.	1 Ужоцька	24	43400
9.	1 Тихівська	44	49200

0.	2	В.Березнянська селищна рада	20	20600
		РАЗОМ	703	1009300

Проводиться відповідна роз'яснювальна та організаційна робота щодо оформлення фізичними особами спеціальної бюджетної дотації за вирощування молодняка великої рогатої худоби.

Ринок товарів і послуг

Мережа роздрібною торгівлі представляє 179 магазинів, із загальної кількості магазинів всього 11,6% належить юридичним особам, решта 88,4% – фізичним особам підприємцям. Більша частина підприємств роздрібною торгівлі – це продовольчі магазини з універсальним асортиментом товарів. 25% загальної кількості магазинів розміщені в сільській місцевості.

Перспектива розвитку торгівельної галузі складають підприємства, що здійснюють торгівлю непродовольчими товарами, з них спеціалізовані – 55 торгових точок. На території смт В. Березний діють сім супермаркетів, спеціалізовані магазини з продажу меблів, будівельних матеріалів, книг, товарів для дітей, товарів складного асортименту, господарських товарів, подарунки, магазини одягу, автозапчастин, квіткові магазини.

Із 90 підприємств ресторанного господарства, в т. ч. 10 ресторанів на 1190 посадкових місць, з яких 6,3% належить юридичним особам, близько 60% підприємств ресторанного господарства галузі залишається за приватним сектором.

В районі налічується 27 об'єктів побутового обслуговування, з них 12- надання послуг перукарнями та салонами краси, 10- технічне обслуговування та ремонт автотранспортних засобів, 1- ремонт комп'ютерів і периферійного устаткування, 1-ремонт побутових приладів, домашнього та садового обладнання, 1- ремонт та пошив одягу, 1- ремонт взуття.

Перспектива розвитку торгівельної галузі залишається за приватним сектором.

Обсяг роздрібного товарообороту підприємств – юридичних осіб за I півріччя 2019 року склав 43,3 млн. грн., що становить 92,4 % в порівняльних цінах до відповідного періоду 2018 року .

Обсяг оптового товарообороту підприємств оптової торгівлі за I півріччя 2019 року склав 1,8 млн. грн., що становить 63,2 % до відповідного періоду 2018 року .

В районі налічується 27 об'єктів побутового обслуговування, з них 12- надання послуг перукарнями та салонами краси, 10- технічне обслуговування та ремонт автотранспортних засобів, 2- ремонт комп'ютерів і периферійного устаткування, 1-ремонт побутових приладів, домашнього та садового обладнання, 1- ремонт та пошив одягу, 1- ремонт взуття.

Обсяг реалізованих послуг за I півріччя 2019 року склав 4057,8 тис. грн., в тому числі населенню 383,4 тис. грн.

Транспорт

Перевезення вантажів та пасажирів на території району здійснюється залізничним та автомобільним транспортом.

В районі 32 населені пункти, в тому числі одне селище міського типу - Великий Березний, які об'єднані в одну селищну та 19 сільських рад. Територією району пролягають ділянки залізниці «Львів-Самбір-Ужгород» та ділянки автодороги загальнодержавного значення такого ж сполучення протяжністю 57 км. Діє один контрольно-пропускний пункт спрощеного переходу через державний кордон в с. Малий Березний. Довжина автомобільних доріг з твердим покриттям - 179 км., щільність автомобільних доріг - 224 км. на тисячу квадратних кілометрів території.

На балансі сільських та селищної рад знаходиться 161,1 км. доріг комунальної власності.

Районною державною адміністрацією виготовлено та оплачено проектно-кошторисну документацію та отримано позитивні експертні звіти на:

1. Капітальний ремонт (тис.грн)

	S070202 капітальний ремонт доріг(В.Березний – Чорноголова- Дубриничі) Руський Мочар км 0+000-5+000	Руська Мочар	25296,000
	S070203 капітальний ремонт доріг Чорноголова- Смерекова км 0+000- 7+000	Чорноголова-Смерекова	20770,000
	S070205 капітальний ремонт доріг Жорнава-Стужиця км 0+000-10+000	Жорнава-Стужиця	34212,000
	S070207 капітальний ремонт доріг Волосянка- Веховина Бистра км 0+000-5+100	Волосянка Верховина Бистра	16885,000
	S070208 капітальний ремонт доріг Волосянка Сухий км 0+000-2+900	Волосянка-Сухий	8561,000
	S070209 капітальний ремонт доріг Волосянка-Тихий км 0+000-7+400	Волосянка-Тихий	35881,450

	С0702010 капітальний ремонт доріг(Львів-Самбір- Ужгород) Княгиня км 0+000-3+000	(Львів-Самбір-Ужгород) Княгиня	12404,000
	С0702013 капітальний ремонт доріг (Кострино-Люта) –Люта км 0+000-5+500	(Кострино-Люта)Люта	39650,000
	Поточний ремонт		
	С070204 Поточний середній ремонт(Чорноголова- Смерекова)Буківцево км 0+000-4+000	(Чорноголова- Смерекова)Буківцево	10666,000
	С070206 Поточний середній ремонтСтужиця- Загороб км 0+000-2+400	Стужиця -Загороб	8073,000
	С070204 Поточний середній ремонт(Львів-Самбір- Ужгород) Домашин км 0+000-2+700	Домашин	9290,300
	С070204 Поточний середній ремонт (Львів-Самбір- Ужгород)Стричава км 0+000-5+500	Стричава	17780,000
	С070214 Поточний середній ремонт (В.Березний- Чорноголова- Дубриничі) РозтоцькаПастіль км 0+000-4+000	Розтоцька Пастіль	5982,600
	С070215 Поточний середній ремонт Ставне- Лисковець км 0+000-2+200	Ставне-Лисковець	6512,000
	С070215 Поточний середній ремонт Підїзд до с.Забрідь км 0+000-2+200	Підїзд дос. Забрідь	3581,000

	Всього:		255544,350
--	----------------	--	-------------------

Протягом 9 місяців 2019 року перевезено вантажів автомобільним транспортом 7,9 тис. т., що складає 97,6 відсотка до відповідного періоду 2018 року, вантажооборот 5808,8 тис. км, що складає 91,2 відсотка до відповідного періоду 2018 року.

Обсяги пасажирських перевезень автомобільним транспортом за 9 місяців 2019 року становлять 130,8 тис. осіб, що становить 98,9 відсотка до відповідного періоду 2018 року. Пасажирооборот складає 5911,5 тис. пас. км, що становить 127,7 відсотка до відповідного періоду 2018 року.

Основні проблемні питання - недостатнє забезпечення автобусним сполученням всіх населених пунктів району, необхідність оновлення рухомого складу автобусів, що здійснюють перевезення пасажирів, необхідність внесення змін та вдосконалення на законодавчому рівні системи пільгових перевезень пасажирів автомобільним транспортом.

Житлово-комунальне господарство

На даний час комунальні послуги з водопостачання та водовідведення надаються комунальним підприємством «Комунал-Сервіс». Підприємством проведено обстеження систем водопостачання та водовідведення, забезпечено очищення водопровідних колодязів, ревізії запірної арматури на мережах водопроводу.

Активізовано процес створення об'єднань співвласників багатопверхових будинків. Станом на 01.10.2019 року у селищі створено дев'ять об'єднань на базі п'ятиповерхових будинків. Проводиться роз'яснювальна робота з жителями смт. Великий Березний вул. Шевченка,19а про порядок створення ОСББ.

В районі створено асоціацію об'єднань співвласників багатопверхових будинків «Житлосвіт Березний», який очолює Глодан С.В. В дану асоціацію ввійшли вісім ОСББ з дев'яти створених.

Протягом 9 місяців 2019 року в районі ліквідовано 48 несанкціонованих сміттєзвалищ, вивезено 865,0 м. куб. твердих побутових відходів, упорядковано 20 зон відпочинку, очищено від сміття 50,7 км. придорожньої смуги, проведено весняну обрізку понад 355 дерев, очищено джерел русел потічків 1,8 км, висаджено дерев 735 одиниць. На проведення робіт по благоустрою використано кошти в сумі 3243,9 тис. гривень.

Рівень оплати за комунальні послуги за січень-вересень 2019 року склав 93,1 %, в тому числі: населення-93,6%, державний бюджет -46,3%, місцевий бюджет -96,6%, інші споживачі - 103,5 %, субсидії - 100,0%.

Рівень оплати по району за спожиту електроенергію за 9 місяців 2019 року склав 97,0 %. Населення за спожиту електроенергію розрахувалось на 89,5%, бюджетні установи, що фінансуються з державного бюджету - 96,7% та з місцевого - 109,3%, інші споживачі -108,6%.

Рівень оплати за спожитий природний газ за 9 місяців склав 116,23% в

тому числі: населення – 111,5%, державний бюджет – 96,7%, місцевий бюджет -100,1%, інші –103,0 %.

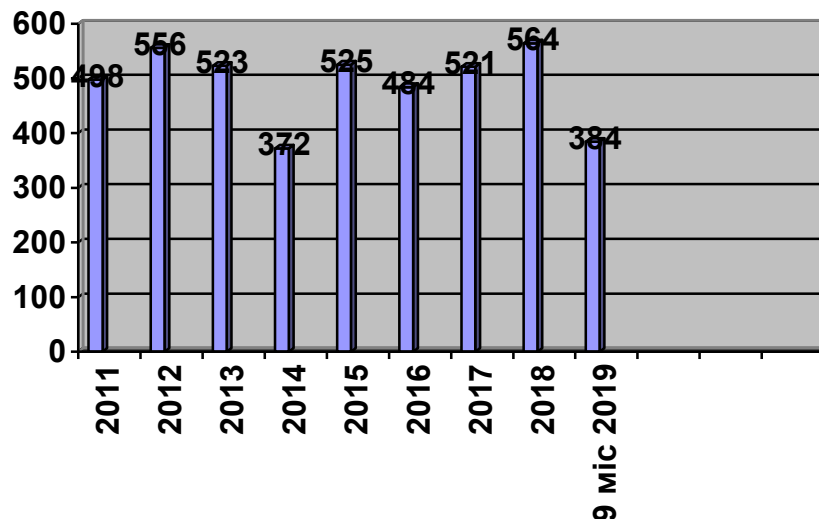
Мале підприємництво

Реалізується схвалена розпорядженням голови райдержадміністрації від 25.01.2019 року № 8 «Програма розвитку малого і середнього підприємництва в районі на 2019-2020 роки», головною метою якої є збереження вже досягнутого рівня та створення передумов для нарощення нового потенціалу, що поступово підносить малий сектор економіки в кількісному і якісному змісті до європейських та світових відміток, зробіть його носієм економічної моделі високорозвинених країн.

На реалізацію заходів Програми на 2019 рік було передбачено кошти в сумі 20,0 тис. грн., у тому числі 10,0 тис. грн. для часткового відшкодування відсоткових ставок за кредитами. Для реалізації інвестиційних проектів із року в рік у Програмі передбачаються кошти, які на даний час не виділені.

Завдання розвитку малого підприємництва полягає у вирішенні питання зайнятості, що проявляється насамперед у здатності малого бізнесу створити нові робочі місця. Відповідно до „Програми зайнятості населення на 2019 рік” передбачено створення 450 нових робочих місць. Станом на 01.10.2019 р. створено 384 нові робочі місця.

Створення нових робочих місць

Реформування системи надання адміністративних послуг.

Питання реформування системи надання адміністративних послуг, зокрема спрощення процедури отримання адміністративних послуг, створення сприятливих і доступних умов для реалізації фізичним і юридичним особам прав на одержання таких послуг є першочерговим завданням райдержадміністрації. Розроблено регламент ЦНАПу та технологічні картки на кожну адміністративну послугу, відповідне розпорядження голови

райдержадміністрації прийнято від 05.07.2013 №115 «Про затвердження переліку адміністративних послуг, які надаються Великоберезнянською районною державною адміністрацією». Метою даних угод є надання адміністративних послуг даними територіальними органами центральних органів виконавчої влади через ЦНАП. За звітний період суб'єктам господарювання надано 3728 адмінпослуг, в тому числі видано 62 дозвільних документи.

Туризм та рекреація

На території району розташовано 22 суб'єкти підприємництва в сфері туризму і рекреації, з яких здійснюють діяльність -13, а саме : турбаза-готель „Едельвейс”, готельно-ресторанний комплекс „Клуб Віссон”, пансіонат „Урочище”, готель „Верховинський двір”, база відпочинку „Новий сезон”, ГБ „Красія”, оздоровчий комплекс „Ужанські купелі”, готель „Ліан”, готель – спа „Зоряні Карпати”, турготель „Дубовий гай”, ТОВ „Вішка”, гірськолижний витяг „Термачув”, 9 - простоюють, призупинили діяльність.

Власники 34 садиб, розміщених на території району, які надають сучасні і якісні послуги у сфері сільського зеленого туризму.

В районі нараховуються 8 гірськолижних витягів, з яких: 3-крісельного типу, 5- бугельного типу, основна їх частка розміщена у с. Вишка.

Ліжковий фонд всіх туристично-рекреаційних закладів району представлений 662 ліжко-місцями. Протягом 9 місяців 2019 року в діючих закладах району відпочивало 1678 особи. Сплачено до бюджетів усіх рівнів 6578,7 тис. грн., в тому числі туристичний збір 38,9 тис. гривень.

Найбільшою популярністю в районі користуються такі види туризму: пішохідний, гірськолижний, кінний, зелений, вело-та екотуризм та екскурсійна діяльність.

На території району прокладено понад 30 туристичних маршрутів, з яких 8 - велосипедних. По кожному із вищезазначених маршрутів розроблено картографічні матеріали та схематичне проходження маршрутів.

Успішно функціонує високогірне фермерське „Полонинське господарство”, де розводять коней гуцульської породи для їх подальшого використання в кінному туризмі.

Туристи можуть відвідати архітектурну спадщину Великоберезнянського району. Зокрема церкву св. Архангела Михаїла в с. Ужок 1745р., церкву святого Миколая Чудотворця у с. Гусний 1655 р., церкву Покрови Пресвятої Богородиці в с. Кострино 1645 р., та багато інших цікавих місць.

Фінансові ресурси.

За 9 місяців 2019 року до загального фонду місцевих бюджетів району надійшло податків та зборів в сумі 52611,1 тис. грн., що складає 105,8 відс. або на 2891,0 тис. грн., більше уточненого плану. Порівняно з відповідним періодом минулого року надходження збільшились на 11493,9 тис. грн.

Виконання уточнених показників доходів загального фонду забезпечено всіма сільськими та селищною радами .

Районний бюджет виконано на 96,0 відс., або на 1246,4 тис. грн. менше уточненого плану.

Податок та збір на доходи фізичних осіб, виконано на 95,6 відс., так при уточненому плані 31162,9 тис. грн., фактично надійшло 29777,6 тис. грн.

Надходження по цьому виду податку зменшились по ТОВ «Березнянка» на 529,5 тис. грн. та ТОВ «СІО-К» на 158,2 тис. грн. порівняно з відповідним періодом минулого року.

Порівняно з аналогічним періодом минулого року обсяг надходжень по податку та збору на доходи фізичних осіб зріс на 14,4 відс., або на 3751,7 тис. грн. у зв'язку з підвищенням мінімальної зарплати з 01.01.2019 року.

Надходження рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів становить 908,9 тис. грн. при уточненому плані 720,2 тис. грн.

Акцизного податку надійшло 4152,8 тис. грн., з нього: з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі підакцизних товарів – 1028,0 тис. грн. при плані 851,2 тис. грн., з виробленого в Україні та ввезеного на митну територію України пального – 3124,8 тис. грн. при плані 2472,0 тис. грн.

Єдиного податку надійшло 5325,9 тис. грн. при уточненому плані 5157,2 тис. грн.

Надходження податку на майно становить 11093,9 тис. грн. при уточненому плані 8339,0 тис. грн.

Орендної плати за користування цілісним майновим комплексом та іншим майном, що перебуває в комунальній власності надійшло в сумі 136,6 тис. грн. при плані 92,9 тис. грн.

Туристичного збору надійшло в сумі 38,9 тис. грн. при плані 22,0 тис. грн.

Плати за надання адміністративних послуг надійшло в сумі 554,0 тис. грн. при плані 543,7 тис. грн.

До спеціального фонду за 9 місяців 2019 р. надійшло 3924,6 тис. грн. з них:

- власних надходжень бюджетних установ -3530,5 тис. грн.;
- бюджету розвитку місцевих бюджетів надійшло -238,1 тис. грн.

Пенсійне забезпечення

У районі здійснюється комплекс заходів, спрямованих на виконання завдань щодо подальшого поліпшення пенсійного забезпечення громадян, більш повного надходження коштів та погашення заборгованості платежів до Пенсійного фонду. Протягом 9 місяців 2019 року до пенсійного фонду по Великоберезнянському районі надійшло власних коштів в сумі 45,4 тис. грн.

Заборгованість по платежах до Пенсійного фонду станом на 01.10.2019 року складає 3482,5 тис. грн., в тому числі: зі сплати страхових внесків – 788,7 тис. грн., по відшкодуванню фактичних витрат на виплату та доставку пільгових пенсій - 2693,8 тис. грн..

Заборгованість по сплаті страхових внесків складає -788,7 тис. грн., боржники 5 підприємств, в тому числі:

- ПАТ АФ «Яворник»- 494,2 тис. грн. (матеріали на виконанні в органах ДВС на суму 494,2 тис. грн.);
- Філія «В. Березнянське лісове агропромислове господарство» - 141,3 тис. грн. (підприємство визнано банкрутом);
- міжколгоспний лісгосп «Агроліс» -7,5 тис. грн. (підприємство визнано банкрутом);
- ДП «В. Березнянський консервний завод» -103,7 тис. грн. направлено до ліквідаційної комісії на суму -103,7 тис. грн., також матеріали направлено до господарського суду про порушення справи про банкрутство»;
- КП «Райагробуд» 42,0 тис. грн. (документи повернуто з ДВС і направлені до ліквідкомісії);

Заборгованість по відшкодуванню пільгових пенсій – 2693,8 тис. грн., в тому числі:

- ПАТ АФ «Яворник» - 1903,7 тис. грн;
- ПАТ «Ерстед» - 754,6 тис. грн.;
- ТОВ «Даніела» - 35,5 тис. грн.

Соціальний захист та стан ринку праці.

Одним із актуальних питань залишається виплата працівникам галузей економіки району заборгованості із виплати заробітної плати. Станом на 01.10.2019 року заборгованість із виплати заробітної плати на підприємствах, організаціях району відсутня.

За I півріччя 2019 року середньомісячна заробітна плата одного штатного працівника по району склала 7695 грн., що в порівнянні з відповідним періодом минулого року становить 102,3 %.

За станом на 01.10.2019 року на обліку в службі зайнятості району в пошуках роботи перебуває 275 безробітних осіб.

Рівень офіційно зареєстрованого безробіття склав на кінець звітного періоду 1,77% проти 1,24% на початок року.

Щомісячно здійснюється моніторинг створення нових робочих місць у розрізі селищної та сільських рад району, а також у розрізі галузей економіки району.

Відповідно до „Програми зайнятості населення на 2019 рік” передбачено створення 450 нових робочих місць. Станом на 01.10.2019 року створено 384 нових робочих місць, що становить 85,3 відсотка до річного завдання.

Гуманітарна сфера

Охорона здоров'я. Видатки на охорону здоров'я району в 2019 році із змінами в порівнянні з 2018 роком зменшилися на 8118,0 тис. грн. або на 25,7% (в 2018р. – 31603,2 тис. грн.; в 2019 р. – 23485,2 тис. грн.).

Станом на 01.10.2019 року питома вага заробітної плати в загальному бюджеті становить 66,7%. Питома вага медикаментів становить 4,3%, в т.ч. по

районній лікарні – 4,4%. Питома вага харчування 1,8%.

В 2019 році за кошти районного бюджету на фінансування 4 медичних програм було заплановано 1325,4 тис. грн. в т.ч. “Ниркова недостатність” на суму 220,4 тис. грн; “Протидії захворюванню на туберкульоз” – 22,0 тис. грн; “Цукровий та нецукровий діабет” – 1018,0 тис. грн.; “Профілактика та лікування онкозахворювань” – 65,0 тис. грн.

За 9 місяців 2019 року виконання по програмах складає 65,0% в т.ч. “Ниркова недостатність” 71,7%; “Протидії захворюванню на туберкульоз” – 77,1%; “Цукровий та нецукровий діабет” – 65,5%; “Профілактика та лікування онкозахворювань” – 30,9%.

З 01.04.2019 року відшкодування вартості лікарських засобів за Урядовою Державною програмою «Доступні ліки» проводить Національна служба здоров'я України відповідно до заключних угод між аптеками за електронними рецептами.

За 9 місяців 2019 року по районній лікарні та Центрі ПМСД медичне обладнання не придбано.

За 9 місяців поточного року народилося на 23 дітей більше в порівнянні з 9 місяцями 2018 року (2018 р. – 223 дітей; 2019 р. – 246 дітей).

Освіта. У 2018-2019 навчальному році у закладах загальної середньої освіти навчання розпочали 299 першокласників. Для них обладнано 29 класних приміщень. Згідно з розпорядженням голови обласної державної адміністрації 14.03.2019 № 149 бюджету району виділено субвенцію в сумі 1226,1 тис. грн. У тому числі на закупівлю дидактичних засобів навчання – 282,3 тис. грн, на закупівлю сучасних меблів – 289,5 тис. грн, закупівлю комп'ютерного обладнання, відповідного мультимедійного контенту – 622,5 тис. грн, витрати на відрядження для підвищення кваліфікації педагогічних працівників – 31,8 тис. грн. Забезпечено 10 % співфінансування з місцевого бюджету до коштів субвенції, що становить 119,4 тис. грн. З них на закупівлю дидактичних засобів навчання – 28,2 тис. грн, на закупівлю сучасних меблів – 29,0 тис. грн, закупівлю комп'ютерного обладнання, відповідного мультимедійного контенту – 62,2 тис. грн. Разом кошти освітньої субвенції з державного бюджету та співфінансування з місцевого бюджету складають 1345,5 тис. грн. Для створення нового освітнього простору у школах району у 2019-2020 навчальному році відділом освіти додатково спрямовано кошти залишків освітньої субвенції за 2018 рік у сумі 416,4 тис. грн. (з них 243,3 тис. грн – на закупівлю телевізорів, 173,1 тис. грн – на закупівлю сучасних меблів). Таким чином, відділом освіти проведено відкриті торги на закупівлю 24 комплектів комп'ютерного обладнання на суму 517,6 тис. грн, до яких входить: ноутбук, основне пре інстальоване програмне забезпечення для ноутбука Microsoft Windows 10, маніпулятор типу „миша”, багатофункціональний пристрій (принтер, сканер, копій), набір чорнил, ламінатор, плівка для ламінування, папір офісний). Закуплено сучасні меблі на суму 461,4 тис. грн, а

саме: 180 комплектів столів учнівських одномісних та стільців; 28 столів письмових та 28 стільців для вчителя; 42 шафи напів відкриті; 38 шаф відкритих. Також закуплено шляхом укладання прямого договору: фліпчарти на суму 23,2 тис. грн; м'які меблі на суму 36,3 тис. грн. Закуплено дидактичні засоби навчання (20 найменувань) на суму 308,7 тис. грн. Постачання закуплених меблів та обладнання у заклади загальної середньої освіти проведено у червні-серпні 2019 року. На всіх закупівлях вдалось зекономити за результатами аукціону близько 120 тис. грн. Зекономлені кошти спрямовувались на закупівлю комп'ютерного обладнання. У жовтні 2019 року закуплено 12 комплектів мультимедійного обладнання (проектор та проекційне полотно з кріпленням) на суму 177,1 тис. грн.

Протягом вересня-грудня 2018 року та I кварталу 2019 року розширилася мережа інклюзивної освіти: інклюзивне навчання було організовано в 6 закладах освіти. В 11 класах з інклюзивною формою були охоплені навчанням 16 дітей у таких закладах: Лютянській ЗОШ I-II ступенів, Солянській ЗОШ I-II ступенів, Великоберезнянській ЗОШ I-III ступенів, Малоберезнянській ЗОШ I-III ступенів, Черногोलівській ЗОШ I-III ступенів, Забрідській ЗОШ I-II ступенів (наказ відділу освіти 06.09.2018 №200 „Про організацію інклюзивного навчання в закладах загальної середньої освіти Великоберезнянського району у 2018/2019 навчальному році”).

Культура. У районі діють 65 закладів культури: 31 клубний, 33 бібліотечні заклади та 1 дитяча школа мистецтв.

Головними осередками розвитку аматорського мистецтва традиційно є клубні заклади району. В районі діють - 102 гуртки художньої самодіяльності, з них для дітей - 58.

Культурна спадщина району є невід'ємною частиною українського та світового культурного надбання.

У районі знаходиться 37 об'єктів, що відносяться до пам'яток культурної спадщини, а саме:

- пам'ятки архітектури національного значення: 8 дерев'яних церков ;
- пам'ятки природи: заказники місцевого значення - 6, пам'ятки природи загальнодержавного значення - 1, пам'ятки природи місцевого значення та окремі дерева - 1, парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення – 1, джерела – 13, геологічні пам'ятки природи місцевого значення - 1;
- пам'ятки монументального мистецтва - 6.

Начальник управління економічного розвитку та торгівлі

О. Плакош